

[Hartel.]

Aalandsøerne befæstet. Et af disse to Landes Medmedlemmer i Folkeforbundet, Rusland, har netop i Kraft heraf søgt at gøre sin Indflydelse gældende, saaledes at en Aftale, truffet af Finland og Sverige med de egentlige Signatarmagter, udskydes eller om muligt forhindres.

Vi hilser denne Traktat med Tyskland Velkommen og ser i den et Udtryk for, at Danmark ønsker sin Udenrigspolitik ført, ikke efter ideologiske Hensyn, men ud fra historiske, geografiske og økonomiske Realiteter. Det er derfor ogsaa tilfredsstillende at erfare, at Traktaten aabner Mulighed for, at vi under en eventuel Krig kan opretholde vor Samhandel med vore Aftagerlande efter praktisk talt de samme Linier som under Verdenskrigen. Jeg ser i Traktaten en ny Bekræftelse af det gode Forhold mellem Danmark og Tyskland, og jeg haaber ogsaa, at denne Traktat som en Sidevirkning kan bidrage sit til Fremme af yderligere god Forstaaelse mellem det tyske Mindretal og det danske Folkeflertal i Sønderjylland.

Oluf Pedersen: Det foreliggende Forslag til Beslutning om ikke at føre Krig med Tyskland ser jeg som Udtryk for en Fastholdelse af Danmarks ubetingede Neutralitet. Det kan vel ogsaa være værdifuldt at faa fastslaaet, at selv under en Krig er vi berettigede til normal Handel ogsaa med andre Lande, selv om disse er i Krig med Tyskland.

Selve Ikke-Angrebstraktaten er jo for øvrigt, saa vidt jeg forstaaer den, ikke mere vidtgaende end de ubetingede Voldgiftstraktater, vi har med en hel Række af Lande, og jeg forstaaer det saaledes, at der ikke er hemmelige Aftaler — at alt, hvad Aftalen omfatter, er offentliggjort. Vi er jo alle enige om at fordømme Krig som Middel til Løsning af Strid Landene imellem, og jeg ser i Forslaget en saadan ny Fordømmelse, der føjes til de mange andre, vi har. Jeg vil anbefale Forslaget.

Aksel Larsen: Det er første Gang, Rigsdagen synes at kunne faa Lejlighed til at beskæftige sig med dette Spørgsmaal om vort Traktatforhold til Tyskland. Denne Lejlighed gives paa et Tidspunkt, hvor Forhandlingerne er ført, og hvor Traktatforslaget er udarbejdet og underskrevet af Repræsentanter for henholdsvis den tyske og den danske Regering. Jeg finder, at dette er yderst beklageligt. Jeg finder, at man burde have optaget denne Sag til Debat paa Danmarks Rigsdag, *inden* der var foretaget

saa afgørende Skridt, at man burde have optaget den til Debat og Afgørelse her, *inden* Svaret, om Danmark vilde indgaa paa saadanne Forhandlinger som foreslaaet, blev afgivet. Der var Lejlighed til det, ja, Regeringen kunde jo i og for sig selv have skaffet sig en særlig Lejlighed, men der var Lejlighed til det ved Tillægsbevillingslovens tredje Behandling i Maj Maaned. Lejligheden blev dog ikke alene ikke benyttet, men Regeringspartiernes Hovedordfører, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, gav Rollen som den tavse Dansker i udenrigspolitiske Spørgsmaal, og den højtærede Udenrigsminister viste sine ophøjede Følelser over for Folkerepresentationen ved simpelt hen at forlade Forhandlingerne.

Nu staaer vi derfor i den Situation, at vi, uden at man hidtil fra Regeringshold har villet udtale sig om Sagen, og uden at det har været til egentlig Debat her paa Rigsdagen, faar forelagt selve Traktatforslaget til Godkendelse eller Forkastelse. Ja, for jeg gaar ud fra, at det er saadan, Forslaget er stillet, jeg gaar ud fra, at Rigsdagen er frit stillet, at det ikke er saadan, at Regeringen vil forlange, at Rigsdagens Medlemmer skal føle sig bundne til ubetinget at stemme ja til det, man ikke hidtil under nogen Omstændigheder har villet diskutere med dem. Jeg anmoder om en Udtalelse fra den højtærede Udenrigsminister om dette Spørgsmaal — det har jo dog en vis Betydning.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har sagt en hel Del om, at denne Sag har været ude for en grundig Debat, og at den er blevet udførligt belyst i Pressen saavel herhjemme som i det øvrige Skandinavien. Det er noget nyt for mig. Jeg ved, at den er blevet temmelig udførligt belyst i Pressen i de øvrige nordiske Lande, men jeg kender ikke noget til en saadan særlig udførlig Belysning i Pressen herhjemme, og allermindst i Regeringspressen, saa jeg ved ikke, hvad det ærede Medlem sigter til med disse sine Udtalelser.

Jeg vil i øvrigt benytte Lejligheden til at gentage mit Spørgsmaal nede fra Salen til det ærede Medlem: hvad han mente med sine Udtalelser om „Arbejderbladet“ og Grunden til dets, som han kaldte det, hidse Agitation. Det ærede Medlem antydede noget om, at „Arbejderbladet“ tog sin Stilling til dette Spørgsmaal aabenbart i en anden Magts Interesser, og jeg tillod mig fra min Plads at spørge det ærede Medlem, hvad han mente. Men det ærede Medlem var ikke i Stand til uden Overvejelse at svare paa dette Spørgsmaal. Jeg tillader